

Sygn. akt VIII U 209/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2014 r. w Gliwicach

sprawy H. A. (A.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 grudnia 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od grudnia 2013 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 209/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. A. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Ostatecznie sprecyzował, iż zgodnie ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją oraz z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych przy przeróbce mechanicznej węgla i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony H. A., urodzony (...) w dniu 4 grudnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalny, z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Odwołujący 55 lat ukończył 12 maja 2012r. i nie jest członkiem OFE.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat (akta emerytalne), udowodnił 18 lat, 6 miesięcy i 9 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił 5 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 4 lata takiej pracy.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 16 kwietnia 2013r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną w oparciu o art. 184 w związku z art. 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu za pracę w warunkach szczególnych wymienioną w dziale IV wykazu B, dział IV poz. 9 okresu zatrudnienia od 9 sierpnia 1976r. do 25 października 1978r. i od 3 listopada 1980r. do 1 stycznia 1995r. w (...) S.A. Oddział KWK (...) w P., ponieważ ubezpieczony w tym czasie był zatrudniony jako elektromonter na powierzchni.

W toku procesu Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornych okresach od 9 sierpnia 1976r. do 25 października 1978r. i od 3 listopada 1980r. do 1 stycznia 1995r. pracował jako elektromonter – konserwator urządzeń elektrycznych w Zakładzie (...) w KWK (...), a następnie (...) S.A. – KWK (...). Odwołujący był zatrudniony na wydziale (...), tj. Mechaniczny-Elektryczny-Powierzchnia. Zakład (...) nie zatrudniał elektryków, elektromonterów i konserwatorów maszyn i urządzeń elektrycznych dlatego też byli ono delegowani z Wydziału Elektrycznego. Wydział Elektryczny na powierzchni zatrudniał około 50 pracowników, z czego 12 z nich na każdej zmianie, w tym ubezpieczony, było delegowanych do Zakładu (...)

(6 pracowników na sortowni i 6 na płuczkę). Byli to zawsze ci sami pracownicy. Odwołujący pracował na płuczce. Do obowiązków ubezpieczonego należała konserwacja oraz utrzymanie w ruchu urządzeń elektrycznych przeróbki mechanicznej węgla. Skarżący wykonywał pracę w takich samych warunkach jak osoby obsługujące urządzenia przeróbki mechanicznej węgla.

Pracę świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: J. P., A. P., B. W. (zapis rozprawy z dnia 9 września 2014r. 9 min. 1 sek. – 52 min. 8 sek.), wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 21 października 2014r. 5 min. 46 sek. – 17 min. 26 sek.), oraz akt emerytalnych świadka A. P., akt emerytalnych odwołującego, akt osobowych ubezpieczonego – dołączonych do akt sprawy.

Wymienione wyżej dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Wyjaśnienia odwołującego oraz zeznania świadków są logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają,

a dodatkowo korelują z zapisami w aktach osobowych, przedstawiając łącznie rzeczywisty przebieg pracy i zakres obowiązków odwołującego w spornym okresie. Nadto świadkowie byli współpracownikami ubezpieczonego. W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego,

a następnie – na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, H. A. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Po myśli z § 8a rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie B dziale IV poz. 8 i 9, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek emerytalny: 50 lat - kobieta i 55 lat mężczyzna - w czasie zatrudnienia lub w ciągu 5 lat od ustania zatrudnienia,
- 2)ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 20 lat przy pracach wymienionych w wykazie B dziale IV poz. 8 i 9.

Z kolei w myśl działu IV, punktu 9 wykazu określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, a stanowiącego Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) do takich prac należą :

„Prace wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładach górniczych lub praca górnicza w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin”.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy mając na uwadze ustalony stan faktyczny i obowiązujące przepisy należy uznać odwołanie ubezpieczonego H. A. za uzasadnione, a tym samym przyznać mu prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach określonej w Wykazie B Działu IV pozycja 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), czy też nie i jakie są tego przyczyny.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i

zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wykaz B nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony H. A. ukończył 55 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 20 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach określonej w Wykazie B Działu IV pozycja 9. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego od 9 sierpnia 1976r. do 25 października 1978r. i od 3 listopada 1980r. do 1 stycznia 1995r w KWK (...), a następnie (...) S.A. – KWK (...) była pracą bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla.

Jak wynika z postępowania dowodowego Zakład (...) nie zatrudniał elektryków, elektromonterów i konserwatorów maszyn i urządzeń elektrycznych, dlatego też byli tam delegowani na stałe pracownicy Oddziału Elektrycznego na Powierzchni. Ubezpieczony należał do delegowanych pracowników, co potwierdzają zeznania świadków.

Zdaniem Sądu praca odwołującego w spornym okresie była pracą wymienioną w wykazie B, dziale IV, pkt. 9 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Bez znaczenia pozostaje fakt, że pracodawca odwołującego nie potwierdził mu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe, jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając zatem na uwadze wszystkie powyższe rozważania, należało uznać, że ubezpieczony – łącznie z okresem pracy pod ziemią uwzględnionej przez ZUS w wymiarze 4 lat - legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. 20 - letnim okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach określonej w Wykazie B Działu IV pozycja 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że H. A. w dacie złożenia wniosku o emeryturę spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy